23/12/2022

Κύπρος: Οι σχέσεις Εκκλησίας – Πολιτείας στο επίκεντρο και των Προεδρικών Εκλογών

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Κύπρου / Επικαιρότητα

Οι σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας βρίσκονται συχνά στην κορυφή της επικαιρότητας τόσο στην Ελλάδα όσο και στη Κύπρο.

Οι δέκατες τρίτες εκλογές που θα διεξαχθούν στη Μεγαλόνησο στις 5 Φεβρουαρίου 2023 για την ανάδειξη του νέου **Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας** φέρνουν για άλλη μια φορά στο προσκήνιο τις σχέσεις με την **Εκκλησία της Κύπρου**.

Σε ό,τι αφορά τη δεύτερη, δηλαδή την Εκκλησία η διαδικασία ανάδειξη επισκόπων, μητροπολιτών αλλά και Αρχιεπισκόπου, όπως ορίζεται μετά την τελευταία αναθεώρηση του Καταστατικού Χάρτη – και τα κενά που κατά πολλούς έχει – είναι ένα φλέγον ζήτημα το οποίο καλείται να διαχειριστεί ο νέος **Αρχιεπίσκοπος.**

Θεσμός βαθιά συνδεδεμένος με την κυπριακή κοινωνία, η **Εκκλησία** θεωρείται ότι επηρεάζει σε κάποιο βαθμό, άλλοτε μεγαλύτερο και άλλοτε μικρότερο, τη στάση

μερίδας του κόσμου σε διάφορα ζητήματα, ενώ την ίδια ώρα συζητείται η επιρροή της Εκκλησίας σε διορισμούς κρατικών αξιωματούχων, όπως π.χ. του **Κύπριου Υπουργού Παιδείας.**

Η κυπριακή εφημερίδα «Φιλελεύθερος» με αφορμή τις επικείμενες **Προεδρικές Εκλογές** έθεσε ερωτήματα σχετικά με τις σχέσεις **Εκκλησίας – Πολιτείας** σε τρεις υποψηφίους που υποστηρίζονται από κοινοβουλευτικά κόμματα.

Συγκεκριμένα η εφημερίδα υπέβαλε στους τρεις υποψηφίους αρχικά το εξής ερώτημα ***«Ποια είναι η γνώμη σας για τις σχέσεις Κράτους-Εκκλησίας; Θεωρείτε ότι χρειάζεται να οριοθετηθεί περαιτέρω ο διαχωρισμός; Μπορεί να υπάρξει συνεργασία και αν ναι σε ποιους τομείς;».***

Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ και υποψήφιος Πρόεδρος, **Αβέρωφ Νεοφύτου,** απάντησε λέγοντας ότι ο «ο σεβασμός μας απέναντι στην εκκλησία της Κύπρου και στον κοινωνικό ρόλο, που διαδραματίζει διαχρονικά, είναι δεδομένος και την ίδια ώρα ο ρόλος αυτός, όπως ξέρετε καλά, είναι διακριτός από τον ρόλο της πολιτείας και του κράτους. Σε αυτό το πλαίσιο κινείται και η ήδη καθιερωμένη και υφιστάμενη συνεργασία εκκλησίας και κράτους, με κοινό αποδέκτη την κοινωνία και τους συνανθρώπους μας».

Από πλευράς του ο ανεξάρτητος υποψήφιος **Ανδρέας Μαυρογιάννης** ανέφερε αρχικά ότι *«το Σύνταγμα της **Κυπριακής Δημοκρατίας,** λόγω και του δικοινοτικού του χαρακτήρα, ήταν για την εποχή του αρκετά προοδευτικό και κοσμικό. Δεν προνοούσε καμία ανάμειξη των εκκλησιών ή των θρησκευτικών ηγετών στα του κράτους».*

Συμπλήρωσε ακολούθως ότι *«το άρθρο 18 του Συντάγματος απαιτεί τον σεβασμό στην ανεξιθρησκία και στην ισότητα των θρησκειών έναντι του νόμου. Πολλές φορές όμως, είτε λόγω της σύμπτωσης του προσώπου του Αρχηγού του κράτους και του ηγέτη της ελληνορθόδοξης εκκλησίας επί Προεδρίας του **Αρχιεπισκόπου Μακαρίου**, είτε λόγω της κατάργησης των Κοινοτικών Συνελεύσεων μετά τις διακοινοτικές ταραχές και της ανάληψης των αρμοδιοτήτων της **Κοινοτικής Συνέλευσης** από το τότε δημιουργηθέν **Υπουργείο Παιδείας**, είτε και για διάφορους άλλους λόγους, η διάκριση αυτή, δεν τηρήθηκε πιστά, ούτε ήταν πάντοτε ευκρινής».*

Πρόσθεσε ότι *«ίσως και ο παραδοσιακά εθναρχικός ρόλος της εκκλησίας και ο συνεχιζόμενος υπερκαθορισμός του κυπριακού προβλήματος να καθυστερούν περαιτέρω τον πλήρη εξορθολογισμό» και υποστήριξε ότι «ο πλήρης διαχωρισμός εκκλησίας-κράτους σε όλους τους τομείς είναι ωστόσο απαράκαμπτος και βεβαίως πρέπει να τον οριοθετήσουμε εκ νέου αν και όπου χρειάζεται».*

Τόνισε ακόμη ότι *«η εύρυθμη λειτουργία του κράτους είναι άρρηκτα συνυφασμένη με τον σεβασμό προς την αρχή νομιμότητας και των συνταγματικών προδιαγραφών».* Την ίδια ώρα επεσήμανε ότι *«η **ελληνορθόδοξη Εκκλησία** είναι ο μακραίωνος εκφραστής των παραδόσεων και αξιών μεγάλου μέρους της κοινωνίας μας και ως εκ τούτου κατέχει εξέχουσα κοινωνική δύναμη. Έχει*

δικαίωμα να έχει θέσεις και απόψεις για όλα τα κοινωνικά ζητήματα και ηθικά ερωτήματα και να τις υπερασπίζεται, όπως άλλωστε δύνανται όλες οι κοινωνικές δυνάμεις». Ξεκαθάρισε εντούτοις ότι *«πολιτικές όμως αποφάσεις ανήκουν στο κράτος και στα συντεταγμένα όργανα και θεσμούς της Πολιτείας και δεν χωρεί ανάμειξη της* ***Εκκλησίας»****.*

«Επίσης, η Εκκλησία πέρα από το θρησκευτικό και ποιμαντορικό της έργο έχει διακριθεί και με την κοινωνική της παρουσία, ως καταφύγιο για πάσης φύσεως προβλήματα, την φιλόπτωχο δράση της, τις αγαθοεργίες της, την φιλανθρωπία και την μέριμνα για τους ανθρώπους μας. Συμπληρώνει έτσι στην πράξη και πολλά κενά και υποχρεώσεις της πολιτείας», πρόσθεσε στη συνέχεια.

Και κατέληξε λέγοντας ότι *«η εποικοδομητική συνεργασία κράτους εκκλησίας είναι εκ των ων ουκ άνευ. Πάντα όμως με διακριτούς ρόλους και αμοιβαίο σεβασμό».*

Με τη σειρά του ο ανεξάρτητος υποψήφιος **Νίκος Χριστοδουλίδης** επεσήμανε πως «υπάρχει σαφής διαχωρισμός ανάμεσα στην **Εκκλησία και στο Κράτος,** αφού ο ρόλος της Εκκλησίας είναι διαφορετικός. Η **Εκκλησία στα της Εκκλησίας και η Πολιτεία στα της Πολιτείας**. Την ίδια στιγμή, η **Εκκλησία**, πέραν από τον θρησκευτικό της ρόλο, διαδραματίζει και ένα κοινωνικό ρόλο, ο οποίος είμαι σίγουρος θα συνεχιστεί».

Υπουργός Παιδείας με την ευλογία του Αρχιεπισκόπου;

Στη συνέχεια οι 3 υποψήφιοι κλήθηκαν να απαντήσουν στο εξής ερώτημα: ***«Λέγεται ότι ο εκάστοτε υπουργός Παιδείας έχει την «έγκριση» της Εκκλησίας. Σκοπεύετε οι απόψεις της Εκκλησίας να συνεχίσουν να λαμβάνονται υπόψη από την Πολιτεία;».***

Ο **Αβέρωφ Νεοφύτου** απάντησε αναφέροντας πως *«ο **Πρόεδρος της Δημοκρατίας** είναι αυτός που διορίζει τον Υπουργό Παιδείας όπως και κάθε άλλον Υπουργό, εντός του πλαισίου των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του. Κάθε θεσμός στη δημοκρατία μας έχει το δικαίωμα να εκφράσει την άποψή του για τα ζητήματα που τον αφορούν».*

Από πλευράς του ο **Ανδρέας Μαυρογιάννης** τόνισε ότι «*ο Υπουργός Παιδείας και οποιοσδήποτε άλλος Υπουργός ή κυβερνητικός αξιωματούχος, δεν θα υπόκειται στην έγκριση της εκκλησίας και ούτε οποιουδήποτε άλλου οργανισμού, φορέα ή πολιτικής ή κοινωνικής δύναμης».*

Σημείωσε ότι *«ένας από τους κυριότερους άξονες του οράματος της διακυβέρνησής μας, για την επίτευξη του προοδευτικού εκσυγχρονισμού του κράτους και των θεσμών, είναι η διαφάνεια, θωρακισμένη με θεσμοθετημένη λογοδοσία»* και τόνισε ότι *«δεν νοείται να λαμβάνονται αποφάσεις κεκλεισμένων των θυρών, δίχως την διαρκή ώσμωση με την κοινωνία. Αντίθετα η φιλοσοφία που φαίνεται να έχει επικρατήσει στην απερχόμενη διακυβέρνηση, αποτελεί τροχοπέδη στην εξέλιξη και ωρίμανση του κράτους και κρατεί τους πολίτες μακριά από τη συμμετοχή τους στα κοινά»*. Τόνισε ότι *«είναι με αυτές τις νοοτροπίες που διογκώθηκε η απαξίωση της πολιτικής και φυσικά των πολιτικών προσώπων».*

Με τη σειρά του, ο **Νίκος Χριστοδουλίδης** απάντησε πως *«ο διορισμός **υπουργού Παιδείας,** αλλά και όλων των άλλων Υπουργών αποτελεί αποκλειστική συνταγματική αρμοδιότητα του Προέδρου της Δημοκρατίας. Προτίθεμαι να το ασκήσω αυτή την αρμοδιότητα με μοναδικό κριτήριο το καλό της Παιδείας και σύμφωνα με τα κριτήρια και τα χαρακτηριστικά, που έχω θέσει, για τις προσωπικότητες, που θα επιλέξω να υπηρετήσουν την Κυβέρνηση».*

Φωτογραφία από τον Ιερό Ναό των Κυπρίων Νεομαρτύρων στη Ναυτική Βάση «Ευάγγελος Φλωράκης»

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ: Αύριο η Κύπρος εκλέγει νέο Αρχιεπίσκοπο